

"O-tec": Tore Nilsson ställer ut på Liljevalchs konsthall.

Konsten har kopplat upp sig

På Liljevalchs kommer en dator att läsa av besökarnas hjärnstrålar och sedan blanda till en närande drink. Allt fler konstnärer arbetar digitalt och runt om i Europa pågår just nu flera utställningar med deras konst.

"SPERM RACE" står mitt på torget i Linz och utlöste hätska protester från Jörg Haiders partikamrater vid invigningen i lördags. Här kan de goda borgarna donera sperma och låta testa dess kvalitet. En dator avgör vilken säd som simmar snabbast och varje medtävlan- de begåvas med en digital uppförstoring av de små livan.

Konstprojektet ingår i Ars Electronica, den internationellt kända festivalen för ny media. En pressad festival- direktör förklarar för nättidningen Wired att det självklart inte handlar om pornografi på offentlig plats, utan om etiska och kulturella frågor:

– Jag har aldrig hört talas om någon som tycker att det är upphetsande att titta på spemier i mikroskop... Konst är varaktigt relevant när den närmar sig vetenskap och teknologi. Det är det stora ämnet för vår tid.

DENNA HELG ÖPPNAR också "Brain Bar" på Liljevalchs konsthall, där publiken via biosensorer får sina hjärnvågor registrerade. Den interaktiva, datorstyrda baren tolkar på så sätt besökarens sinnesstäm-

ning och en robot blandar "den drink du förtjänar".

Det är medielaboratoriet CRAC – Creative Room for Art and Computing, som står bakom utställningen. Medlemmarna jobbar med alla former av digital teknik och på Liljevalchs finns konst skapad med alltfrån videokameror som enbart uppfattar infrarött ljus, till ekolod, laser och 3-D generering. "Vanliga" datorer finns förstås också här, som i "O-tec" där publiken kan skriva på en rad tangentbord som alla delar samma lilla skärm.

– DRIVKRAFTEN FÖR MÅNGA konstnärer är att blottlägga strukturer och problematisera de nya medierna. Men här finns också de som har tagit till sig tekniken för att uttrycka visioner. Vi har en politisk uppgift att reflektera över hur it-revolutionen formar vår framtid och vi måste få forska på egna villkor, instämmer Peter Hagdahl.

Han är ordförande i CRAC, men också professor i nya medier på Konsthögskolan i Stockholm. Hagdahl tillhör en grupp framgångsrika konstnärer som 1997 startade CRAC ut-

ifrån ett växande behov. Den digitalt baserade samtidskonsten kräver dyr utrustning som en enskild konstnär knappast har råd med och föreningens 400 medlemmar har i dag tillgång till det bäst utrustade konstnärdrivna medielaboratoriet i Europa.

– Det intressanta är att vi använder samma redskap som stora delar av samhället, vilket ger oss delaktighet på nya områden. Anledningen till att jag jobbar med datorer är också möjligheten till interaktivitet, säger Peter Hagdahl.

Teknikens breda tillämpning inbjuder till samarbete och flera av projekten på utställningen har involverat andra yrkesgrupper. Men några av medlemmarna har lärt sig att programmera själva och svenska konstnärer ligger långt framme vad gäller teknikanvändning.

– Det finns en rad olika språk att programmera i, men det är

inte konstigare än att välja mellan marmor och basalt, krapplack och pariserblått, säger Tore Nilsson, tekniskt ansvarig på CRAC, men också konstnären bakom verket "O-tec".

– Tekniken låter mer otillgänglig och märkvärdig än vad den är. Det är fortfarande konst vi sysslar med och dessa nya verktyg ger en mängd nya möjligheter, intygar Ariana Kajfes.

UNGEFÄR HÄLFTEN av föreningens medlemmar är kvinnor och Kajfes är även anställd på Interactive Institute i Garnisonen på Östermalm, dit CRAC nyligen flyttade. Ingvar Sjöberg, som är ett av namnen bakom "Brain Bar", är studioföreståndare på detta institut som även finns i Umeå, Göteborg och Malmö. Det är ett oberoende forskningscenter för konst, kommunikation och teknologi, som samarbetar med organisationer, universitet och näringsliv.

Fakta/nätkonst

- "Ars Electronica" i Linz avslutas 7 september, men går att besöka via www.aec.at/
- CRAC har utställning på Liljevalchs konsthall 9 september–1 oktober, men kan också besökas på www.crac.org
- CRAC arrangerar föredrag på Liljevalchs den 13/9 med Shahidul Alam som talar om den indiska internetrevolutionen, 20/9 med finska nätverket katastro.fi och 27/9 med e-toys.

- "Electrohype 2000" pågår i Malmö 25-29 oktober och har nätadress: www.electrohype.org
- Interactive Institute kan sökas på: www.interactiveinstitute.se
- Art Nodes nätadress är www.artnode.se
- Expo 2000 i Hannover pågår till mitten av oktober.

Länkar till konst på nätet: www.dn.se/natkonst

"Agatha Appears". Bild av Olia Lialina, Ryssland, på utställningen "Electrohype 2000".

Ingvar Sjöberg har även tillsammans med en forskargrupp uppfunnit spelet "Brainball", där en kula styrs av Alfa- och Theta-vågor.

De motsvarar olika nivåer av stress och den mest avslappnade spelaren vinner. "Brainball" finns i den svenska paviljongen på Expo 2000 i Hannover. Utställningen har kö från morgon till kväll och har valts till expons fjärde största attraktion.

– I den nya ekonomin är idéer det mest värdefulla. Konst kan bli rena hårdvaluta och få tillträde till styrelserummen, säger Ingvar Sjöberg.

I Malmö ligger Interactive

Institute i samma lokaler som Malmö Högskolas utbildning K3 – Konst, kultur och kommunikation. Detta "Digitala Bauhaus för 2000-talet" strävar även det efter ett möte mellan den nya tidens multimedieteknik, forskning och konst. Högskolan har med sitt kunnande i digitala produktionstekniker gått in i över 40 konstnärliga projekt i Sverige.

ETT AV DEM är "Electrohype 2000", en konferens och utställning med skandinavisk datorbaserad konst. Arrangemanget den 25-29 oktober skall förhoppningsvis återkomma och även innehålla utblickar mot det digitala konstlivet ute i Europa.

– Det finns ett stort intresse för digital konst, men ingen självklar kanal för och kvalificerad diskussion om den. Därför ville vi göra Electrohype, säger Anna Kindvall.

Inbjudna är bland andra Jodi.org, ett konstnärspår som har kultstatus i nya mediekretsar. De utmanar datorns visuella språk och har (felaktigt) rykte om sig att få webbläsare att krascha. Electrohype har även inbjudit den slovenske nätkonstnären Vuc Cosic, som anklagades för att vara hackare när han piratkopierade Dokumenta X:s hemsida.

I flera fall arbetar nätkonstnärerna även som aktivister, med yttrandefrihetsfrågor i centrum. Det gamla östblocket har flera framstående

Fortsättning på sidan B 4

Konst på Internet

Nätkonsten på väg att mogna

... fortsättning från sidan B 1

konstcentrum med nätaktivitet, sponsrade av miljardären Georg Soros.

INTERNET ÄR EN överträffad diskussions- och distributionskanal, men nätkonsten har haft problem med att hitta en fungerande form och naturlig länkning till konstlivet utanför cyberrymden. Ett annat "problem" är att nätbaserade verk

går att reproducera omedelbart och har därmed litet värde på konstmarknaden.

Men nu tror många att nätkonsten är på väg in i en mog-nadsfas, särskilt med bredbandsutvecklingen för dörren. Och då kommer de kommersiella krafterna säkerligen att vakna.

ART NODE PÅ Skeppsholmen hade tidigt ambitionen att bli en mötesplats för konst i ny me-

dia och arbetar aktivt med att slå en bro mellan näringslivet, samhället och kulturen.

För tillfället hjälper denna stiftelse konstnären Henrik Plenge Jacobsen att bli noterad på Nasdaq-börsen med ett eget varumärke. De samarbetar dessutom med ett biotech-företag och förhandlar med Bredbandsbolaget om bidrag till deras hemsida.

– Du måste skapa liv och innehåll på internet och där har

konsten en viktig roll att spela, säger Mats Brodén, ordförande i Art Node.

Även CRAC tror att konst kan bli "hårdvaluta" i framtiden och bildar i höst ett bolag för att stärka medlemmarnas legala status. Så fort det handlar om kommersiella produkter är det risk för att konstnären förbrukas på vägen.

Birgitta Rubin
birgitta.rubin@dn.se
08-738 20 92